RAADSVOORSTEL

zaaknummer:	1045232
afdelingsnaam:	Leefomgeving
steller:	Aernoud Rijntjes
telefoonnummer	035 629 2402
onderwerp:	Adviesrecht raad bij afwijken Omgevingsplan (na inwerktreden Omgevingswet)

Voorstel

1. De lijst van gevallen waarvoor advies van de gemeenteraad nodig is voor een buitenplanse omgevingsplanactiviteit zoals bedoeld in artikel 16.15a, lid b onder 1 van de Omgevingswet, vast te stellen.
2. Te besluiten dat die lijst in werking treedt op het moment dat de Omgevingswet in werking treedt.

Planning

Titel	Toelichting	BEELDVORMING	OORDEELSVORMING	BESLUITVORMING
Vaststellen lijst gevallen waarvoor advies van de gemeenteraad nodig is voor een buitenplanse omgevingsplanactiviteit.	Over de lijst heeft de raadscommissie geadviseerd op 27 oktober 2021. Het advies is besproken in de raadswerkgroep Invoering Omgevingswet op 16 december 2021.	9 februari 2022	9 februari 2022	9 maart 2022

Samenvatting

Op 1 juli 2022 treedt de Omgevingswet naar verwachting in werking. Vanaf dat moment ‘krijgt’ de gemeente het zogenoemde tijdelijke Omgevingsplan. Een plan met de huidige regels van de bestemmingsplannen en de Rijksregels die overgaan naar gemeenten (Bruidsschat). Vanaf in werking treden van de Omgevingswet hebben burgemeester en wethouders de bevoegdheid om omgevingsvergunningen te verlenen waarbij wordt afgeweken van het Omgevingsplan. De raad kan echter bepalen wanneer hij bij de besluitvorming daarvan betrokken wil zijn. Dat kan door het

vaststellen van een ‘lijst van gevallen’ waarbij een bindend advies van de gemeenteraad noodzakelijk is. Voorgesteld wordt een lijst van gevallen vast te stellen.

Inleiding en doel

Op 1 juli 2022 treedt waarschijnlijk de Omgevingswet in werking. Vanaf die datum zijn alle bestemmingsplannen en regels uit de zogenoemde Bruidsschat (Rijksregels die worden overgedragen aan gemeenten) het tijdelijke Omgevingsplan. Op termijn worden in het Omgevingsplan ook de regels uit de Hilversumse verordeningen die over de fysieke leefomgeving gaan, opgenomen. In de loop der jaren, maar uiterlijk vóór 31 december 2029 ontstaat een volwaardig Omgevingsplan met alle regels over de fysieke leefomgeving. Een Omgevingsplan zoals dat wordt bedoeld in de Omgevingswet.

Verandering van de fysieke leefomgeving

De fysieke leefomgeving verandert voortdurend. Maatschappelijke behoeftes wijzigen. Dat leidt tot nieuwe inzichten en beleidsaanpassingen. Dat kan dan weer leiden tot aanvragen om afwijkingen van het Omgevingsplan via een buitenplanse omgevingsvergunning (de zogenoemde buitenplanse omgevingsplanactiviteit).

Invloed gemeenteraad buitenplanse omgevingsplanactiviteit

Met het inwerkingtreden van de Omgevingswet is het de bedoeling dat in het algemeen de gemeenteraad niet betrokken is bij afwijkingen van het Omgevingsplan. De huidige verklaring van geen bedenkingen komt te vervallen. Burgemeester en wethouders mogen zelfstandig besluiten over medewerking aan een project. De meeste afwijkingen van (nu nog) het bestemmingsplan zijn zogenoemde ‘kruimelafwijkingen’. Dat zijn afwijkingen met een relatief beperkt planologische impact. De kruimelregeling is vastgelegd in artikel 4 van Bijlage II van het Besluit omgevingsrecht (onderdeel van de Wabo). Daarin is een lijst van ‘gevallen’ opgenomen (de kruimellijst) waarbij ons college bevoegd is om te besluiten af te wijken van het bestemmingsplan.

Het is wel de bedoeling dat de gemeenteraad na de inwerkingtreding van de Omgevingswet invloed heeft op belangrijke ruimtelijke ontwikkelingen, waarvoor geheel of gedeeltelijk moet worden afgeweken van het Omgevingsplan. De Omgevingswet voorziet daarin. In artikel 16.15a, lid b onder 1 van de Omgevingswet is geregeld dat de gemeenteraad ‘gevallen’ kan aanwijzen waarbij, indien wordt afgeweken van het Omgevingsplan, de raad betrokken wil worden. De raad geeft dan over een dergelijke afwijking van het Omgevingsplan een bindend advies. Wij kunnen van dat advies niet afwijken.

De gemeenteraad kan in principe alle afwijkactiviteiten aanwijzen als gevallen waarover advies van de raad nodig is. Zou dat worden gedaan dan moeten al de vergunningsaanvragen die in strijd zijn met het Omgevingsplan worden voorgelegd aan de raad. Dat vraagt nog al wat van de agenda en capaciteit van de raadsvergaderingen. Indien de raad daarentegen niets vastlegt over wanneer hij betrokken wil worden, dan worden alle buitenplanse afwijkvergunningen uitsluitend de bevoegdheid van het college. Het college weegt dan zelfstandig af of wel of niet kan worden meegewerkt aan een afwijking van het Omgevingsplan.

Argumenten

1. De lijst met gevallen

Wij stellen een lijst met gevallen waarvoor een advies nodig is voor die uitgaat van een ondergrens en rekening houdend met de primaire bedoeling van de Omgevingswet en aansluit bij de Hilversumse schaal. Dit betekent dat aanvragen voor projecten die ‘groter zijn’ dan deze benedengrens aan de raad worden voorgelegd. Beneden die grens is geen (apart) advies van de gemeenteraad nodig.

Het komt er op neer dat advies aan de raad wordt gevraagd bij de grotere ontwikkelingen. Gaat het om minder grote afwijkingen dan beoordelen wij aan de hand van bestaands beleidskaders of een

omgevingsvergunning wel of niet wordt verleend waarbij van het Omgevingsplan moet en kan worden afgeweken. Er is een verschil gemaakt in gebieden. Binnen de bebouwde kom en daar buiten. Voor ontwikkelingen buiten de bebouwde kom is vaker advies nodig.

2. Omgekeerde en ruimere 'kruimellijst'

De lijst is afgeleid van de genoemde kruimellijst maar dan 'andersom' geformuleerd. Waar de kruimellijst benoemt wanneer de raad niet betrokken wordt, benoemt deze lijst juist de gevallen waarin de raad wel betrokkenheid heeft. Achterliggende gedachte om de 'Kruimellijst' omgekeerd als basis te laten zijn voor de lijst van gevallen is de verhouding tussen de gemeenteraad als kadergever en het college van burgemeester en wethouders als uitvoerder van de regels. In essentie blijft de rolverdeling tussen de gemeenteraad en burgemeester en wethouder na de inwerkingtreding van de Omgevingswet namelijk onveranderd. Daarbij is ook in aanmerking genomen dat het de bedoeling van de wetgever is om onder andere de besluitvorming over projecten (initiatieven) in de fysieke leefomgeving te versnellen. Daarom is de lijst ruimer geformuleerd dan alleen een omgekeerde kruimellijst.

De lijst is voorzien van een algemene toelichting en een toelichting per onderdeel (geval/(bouw)activiteit). De lijst van gevallen heeft een bijlage. Daarin staan de gebruikte begrippen uitgelegd en is een wijze van meten opgenomen. Bij dit raadsvoorstel is de lijst van gevallen met bijlage en toelichting opgenomen.

3. Werkingsduur lijst van gevallen

De regeling is in ieder geval bedoeld voor de periode vanaf de inwerkingtreding van de Omgevingswet tot dat de gemeenteraad een volwaardig omgevingsplan heeft vastgesteld. Een Omgevingsplan zoals bedoeld in de Omgevingswet. Bij het maken van dat volwaardige Omgevingsplan worden de mogelijkheden van ruimer 'bestemmen' onderzocht. Bekeken wordt of meer algemene regels kunnen worden vastgesteld en of we met minder vergunningen kunnen werken.

4. Behandeling in raadscommissie en raadswerkgroep

Wij hebben de lijst van gevallen waarvoor advies van de gemeenteraad nodig is bij afwijken van het Omgevingsplan eerder aan de raadscommissie ter advisering aan het college (27 oktober 2021) en raadswerkgroep (16 december 2021) voorgelegd. De adviezen zijn voor een groot deel verwerkt in de lijst van gevallen.

Adviezen over een bepaalde bouwhoogte, over een zonneweide, over de hoogte van een antenne-installatie, over het gebruiken van gronden en/of (bestaande) bouwwerken voor meer dan 11 woningen (transformatie) zijn verwerkt in de lijst. Ook zijn gevallen toegevoegd met betrekking tot horeca, detailhandel en religieus erfgoed (monumenten).

Wat niet is of kon worden verwerkt in de lijst wordt hieronder kort toegelicht.

<u>Ontwikkelingen met forse impact in buurt (maatschappelijk gevoelige activiteiten)</u>
Eén van de voorwaarden waaraan de lijst van gevallen moet voldoen is dat deze concreet en duidelijk moet zijn. Doel is een transparante en navolgbare afhandeling van een aanvraag om een omgevingsvergunning. Dat geeft ook een bepaalde rechtszekerheid. Het opnemen van het geval dat afhankelijk is van de mate van impact in de buurt (wat het los maakt) is niet concreet en geeft vooraf geen duidelijkheid over de afhandeling van de aanvraag. Daarom is dit geval niet opgenomen.

We hebben (in de G40) nagevraagd of er andere gemeenten zijn die een dergelijk geval in de lijst hebben opgenomen. De gemeente Amsterdam heeft gereageerd en aangegeven dat niet op de lijst op te nemen vanwege het bovengenoemde argument.

Veel initiatiefnemers kiezen er voor om voordat een aanvraag wordt ingediend eerst een vooronderzoek te doen. Ze willen peilen hoe de gemeente over het initiatief denkt. Daarbij wordt ook vaak de mening uit de buurt gevraagd. Daaruit kan worden opgemaakt of het initiatief een forse impact in de buurt veroorzaakt. In die fase van het initiatief kan het college besluiten alvorens te reageren op het verzoek de mening van raadscommissie te vragen.

Gezondheid

In het omgevingsplan kunnen meer onderwerpen worden geregeld dan in een bestemmingsplan. Regels kunnen gaan over (de bescherming en behoud van) de fysieke leefomgeving. Die kunnen ook gaan over gezondheid. Zo lang het maar betrekking heeft op de fysieke leefomgeving. Zoals luchtkwaliteit of geluid.

Ook het aanleggen van groen draagt bij aan de gezondheid van mensen. Of het maken van ruimte in het openbaar gebied voor sportbeoefening.

In feite is gezondheid in alle gevallen een aspect dat moet worden meegewogen bij de beoordeling wel of niet mee te werken aan een initiatief. Dat is moeilijk te vatten in één specifiek geval en daarom niet apart in de lijst opgenomen. Het spreekt voor zich dat het college dit aspect altijd laat meewegen in die gevallen waar geen advies van de gemeenteraad nodig is.

Onderscheid woningtypen

Er kan een onderscheid worden gemaakt in type woning. Bijvoorbeeld het onderscheid tussen een initiatief voor 11 woningen in een rijtje en 11 vrijstaande villa's. Er zijn meer woningtypes te onderscheiden. Wij hebben dat onderscheid niet in de lijst opgenomen. Door verschillende types te benoemen en daardoor ook andere gevallen (11 woningen in een rijtje geen advies van raad nodig, bij 11 vrijstaande villa's wel) wordt de lijst te ingewikkeld. Verschillende types zouden dan moeten worden onderscheiden.

Kanttekeningen

1. *Lijst is nieuw*

Het werken met de lijst is nieuw. Het college kan met de lijst voor meer activiteiten die in strijd zijn met het Omgevingsplan een afweging maken of een omgevingsvergunning kan worden verleend of niet. Dat is een verschil met de huidige praktijk waarbij het college alleen bevoegd is te beslissen over de genoemde kruimelgevallen.

We willen daarom over 1 jaar de werking van de lijst evalueren. Dat doen we in het kader van de jaarlijks op te stellen 'monitoring VTH-beleid'. Dat is ook het moment om de lijst met gevallen tegen het licht te houden.

Financiën

De lijst en het gebruik ervan heeft geen financiële gevolgen.

Uitvoering

De lijst treedt in werking op het moment dat de Omgevingswet in werking treedt.

Burgemeester en wethouders van Hilversum,

De gemeentesecretaris, de burgemeester,

P. Torres Barrera P.J. Broertjes

Bijlage(n)

1 Lijst van gevallen waarvoor advies van de gemeenteraad nodig is voor een buitenplanse omgevingsplanactiviteit zoals bedoeld in artikel 16.15a, lid b onder 1 van de Omgevingswet.